

Motion till riksdagen

1988/89:520

av Karin Falkmer (m)

En idrottshögskola i Stockholm

Sedan 1977 saknar Sverige en självständig idrottshögskola. Förutsättningarna att på högskolenivå främja utveckling och forskning inom ämnet idrott har därmed kraftigt försämrats.

Efter den omorganisation som 1977 genomfördes av universitet och högskolor utgör Gymnastik- och Idrottshögskolan i Stockholm en lärarlinje under Högskolan för lärarutbildning i Stockholm.

Den fysiologiska institutionen, som fortfarande är lokaliserad till GIH, överfördes till Karolinska institutet (KI). Därmed flyttades den fysiologiska forskningsinstitution vars forskarinsatser gjort GIH:s namn känt och aktat i stora delar av världen.

Genom att Sverige i dag saknar idrottshögskola försvåras samarbete och utbyte med idrottshögskolor internationellt. GIH:s kunnande inom gymnastik och idrottsutbildning har rönt uppskattning och berömmelse långt utanför Sveriges gränser. Svensk idrottslärarutbildning har stått modell för idrottslärarutbildning i flera andra länder. I övriga nordiska länder, liksom i de flesta länder med utvecklat högskoleväsende, finns idrottshögskolor.

Idrott är ett stort ämne i ungdomsskolan. I samtliga årskurser i grundskolan och gymnasieskolan är ämnet obligatoriskt. Varje elev har under sin 9-12-åriga skolgång två till tre timmar i veckan. Idrott är också den fritidsaktivitet som lockar i särklass flest barn och ungdomar till föreningsverksamhet.

Det är numera väl dokumenterat hur viktig den motoriska träningen och utvecklingen är för barn och ungdomars fysiska utveckling. Detta gäller inte minst förskolebarn för vilka en god motorik är av avgörande betydelse för en positiv utveckling av bl.a. kroppsuppfattning, jagidentitet och skolresultat.

För barn med handikapp av olika slag är träning av den motoriska färdigheten viktig såväl av fysiska som sociala skäl. Rörelseträning är ett centralt moment i rehabiliteringen.

Idrottens preventiva friskvårdande karaktär och funktion har alltmer kommit i förgrunden. Drygt 2 1/2 miljoner svenskar beräknas utöva någon form av organiserad idrott under sin fritid. Många människor, som inte är med i någon förening, bedriver fysisk aktivitet på egen hand.

Fysisk träning, idrott och friluftsliv blir allt viktigare för hälsosituationen i vårt land. Belastningsskadorna har under senare år ökat i oroande takt. Rörelseorganens sjukdomar kostade 1987 22 miljarder kronor. En stordel av befolkningen lider av ryggont eller andra ledbesvär. Inom sjukvården används i ökande utsträckning fysisk aktivitet i rehabiliterande syfte.

Med den breda utformning och omfattning idrottslig verksamhet har finns

ett stort behov av utbildning, utveckling och forskning inom ämnet idrott. Det behövs en "akademisk" och vetenskaplig miljö som genererar forskning och utbildning på hög kvalitativ nivå till gagn för idrotten i alla dess delar.

Med ökad internationalisering blir möjligheter till utbyte av erfarenheter och forskningsresultat mellan idrottshögskolor i vår omvärld alltmer betydelsefullt för svensk idrott.

Sverige har i dag ingen självständig idrottshögskola. Omorganisationen 1977 drabbade ämnet idrott. Som jämförelse kan nämnas att Konstfackskolan och Musikhögskolan som ämnesinstitutioner för bild och musik behölls som självständiga högskolor med lärarutbildningen anknuten till Högskolan för lärarutbildning.

Sverige behöver en högskola som har till uppgift såväl att ge ett variationsrikt utbud av utbildningar med idrottslig anknytning som att utveckla och sprida kunskap om betydelsen av fysisk aktivitet som hälso- och trivselfrämjande faktor.

Sverige behöver en idrottshögskola med idrottsforskning omfattande grundforskning, tillämpad forskning och idrottslig ämnesutveckling.

Vid lokalisering av en idrottshögskola bör man bygga på resurser och kompetens som redan finns.

GIH i Stockholm har i dag idrottslärarutbildning och landets högsta idrottsledarutbildning. Den senare genomförs i nära samverkan med Sveriges Riksidrottsförbunds s.k. specialförbund.

GIH i Stockholm har utarbetad forskningstradition med lokal och intim samverkan med Institutionen för fysiologi III (KI) med dess tre professorer i fysiologi.

Landets enda arbetsfysiologiska institution är lokaliserad till GIH. Institutionen för fysiologi III har bl.a. ett laboratorium för avancerad rörelseanalys och samarbetar med Tekniska Högskolan i Stockholm.

GIH i Stockholm har landets hittills enda professur i idrottspedagogik.

Det nyinrättade Centret för idrottsforskning, som är en inrättning för KI, GIH och Stockholms universitet, är lokalt förlagt till GIH.

GIH har traditionellt ett väl fungerande internationellt kontaktnät och högt anseende utomlands.

Högskolan för lärarutbildning i Stockholm kommer enligt ett förslag i årets budgetproposition att flyttas till Östertälje. Den enda linje som inte flyttas med är GIH. Även detta faktum är ett skäl för att nu återge GIH status som självständig högskola.

Sveriges Riksidrottsförbund uttalade vid Riksidrottsmötet 1985 behovet av en svensk idrottshögskola. En självständig idrottshögskola är en viktig angelägenhet för idrott på alla nivåer.

Mot bakgrund av den tradition, den kompetens och de resurser som finns vid GIH i Stockholm bör en svensk idrottshögskola förläggas till Stockholm.

Hemställan

Mot. 1988/89

Ub520

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs
att riksdagen beslutar att inrätta en idrottshögskola förlagd till GIH
i Stockholm.

Stockholm den 16 januari 1989

Karin Falkmer (m)